

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Lelevelio g. 6, LT-01103 Vilnius,
tel. (0 5) 203 4696, el. p. info@enmin.lt, <http://www.enmin.lrv.lt>, elektroninio pristatymo dėžutės adresas 302308327
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-07

Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PAKARTOTINIO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei Lietuvos Respublikos vandenilio įstatymo (toliau – Vandenilio įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX- 884 2, 16¹, 17, 22 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo (toliau – Energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 5 straipsnio, 2 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo (toliau – Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas) projektus (toliau kartu – Įstatymų projektai) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą dėl Įstatymų projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui.

Įstatymų projektų parengimo priežastis – į nacionalinę teisę įstatymo lygiu perkelti 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1788 dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2023/1791 ir panaikinama Direktyva 2009/73/EB (toliau – Direktyva), nuostatas. Įstatymų projektai taip pat sudarys teisinės prielaidas, kad būtų tinkamai įgyvendinamas 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1789 dėl dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių, gamtinių dujų ir vandenilio vidaus rinkų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1227/2011, (ES) 2017/1938, (ES) 2019/942 bei (ES) 2022/869 ir Sprendimas (ES) 2017/684, bei panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 715/2009 (toliau – Reglamentas). Įstatymų projektai yra įtraukti į perkeliamų ir (ar) įgyvendinamų Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS) ir į šią sistemą yra įkelta Direktyvos ir Reglamento atitikties lentelės.

Įstatymų projektų tikslas – sudaryti teisinės, finansinės ir organizacinės prielaidas konkurencingos, patikimos ir ekonomiškai pagrįstos vandenilio rinkos Lietuvos Respublikoje sukūrimui, kartu užtikrinant saugią ir techninius reikalavimus atitinkančią vandenilio infrastruktūrą, skaidrią rinkos veiklą, vartotojų teisių apsaugą, prisidedant prie nacionalinės energetikos, klimato kaitos mažinimo, energetinio saugumo ir energetikos sistemos integracijos tikslų įgyvendinimo. Įstatymų projektais siekiama nustatyti santykius, susijusius su vandenilio gamyba, perdavimu, skirstymu, saugojimu, tiekimu, prekyba, vartojimu ir su tuo susijusios infrastruktūros plėtra, eksploatavimu ir prijungimu, taip pat vandenilio veiklos licencijavimu, leidimų išdavimu ir vandenilio pateikimo į rinką sąlygomis.

Įstatymų projektais sukuriamas teisinis reguliavimas (konkrečiai – nuostatos, susijusios su vandenilio perdavimo tinklo operatoriaus paskyrimu) sudarys prielaidas Lietuvai kartu su penkiomis šalimis partnerėmis (Suomija, Estija, Latvija, Lenkija ir Vokietija) įgyvendinamo ES bendro intereso projekto statusą turinčio vandenilio perdavimo infrastruktūros plėtros projekto „Šiaurės ir Baltijos šalių vandenilio koridorius“ (angl. „*Nordic-Baltic Hydrogen Corridor*“) savalaikiam vystymui, kuris kartu galėtų paskatinti investicijas į didelės galios elektrolizės, reikalingos į eksportą orientuotai žaliojo vandenilio gamybai, diegimą Lietuvoje didinant elektros paklausą ir skatinant

atsinaujinančios energetikos plėtrą, darbo vietų kūrimą, tuo pačiu atliepiant ES žaliojo kurso, dekarbonizacijos ir energetinio saugumo tikslus.

Priėmus Įstatymų projektus, ūkio subjektų administracinės naštos bei prisitaikymo prie reguliavimo išlaidos, įvertintos vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4 „Dėl ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikos patvirtinimo“, sudarytų 4 228 402 Eur (keturis milijonus du šimtus dvidešimt aštuonis tūkstančius keturis šimtus du eurus) per metus. Šios išlaidos neapima išlaidų, kurias ūkio subjektai patirtų įgyvendindami Vandenilio įstatymą įgyvendinsiančius poįstatyminius teisės aktus. Pastarieji kaštai, iš anksto nežinant šių poįstatyminių teisės aktų nuostatų, bus įvertinti vėliau, kai šie poįstatyminiai teisės aktai bus priimami. Papildomos valstybės biudžeto išlaidos, reikalingos Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai su buitinių vandenilio vartotojų teisių apsauga susijusioms funkcijoms vykdyti sudarytų 76 000 Eur (septyniasdešimt šešis tūkstančius eurų) per metus. Tačiau, kadangi prognozuojama, kad buitiniai vandenilio vartotojai atsiras ne anksčiau, kaip 2035 metais, pastarieji kaštai taip pat planuoti 2035-iems ir vėlesniems metams.

Be Įstatymų projektais siūlomo teisinio reguliavimo nurodytų tikslų pasiekti nepavyktų, kadangi vandenilio (kaip energijos ištekliaus) rinka yra pradinio formavimosi stadijoje ir šiuo metu nėra sistemiškai reguliuojama. Be siūlomų Įstatymų projektų, nebūtų sukurtas teisinis pagrindas šios rinkos plėtrai.

Įgyvendinant Įstatymų projektus, dalyvaus Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, VšĮ Lietuvos energetikos agentūra, ūkio subjektai. Daliai šių institucijų vandenilio sektoriaus tematika, iššūkiai ir problemos yra žinomi, jų kompetencija ir turimi ištekliai vertintini kaip pakankami.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymų projektuose vartojamos sąvokos buvo įvertintos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektai neprieštarauja Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai ir Europos Sąjungos teisės aktams ir atitinka Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 9.2.8 punktą: „Sukurti teises sąlygas konkurencingai, ekonomiškai pagrįstai ir patikimai žaliojo vandenilio ir (ar) išvestinių jo produktų (metanolio, amoniako, sintetinio metano, degalų ir kt.) rinkai formuotis ir nustatyti reguliacines paskatas šildymo poreikiams panaudoti gamybos metu susidarantią liekamąją šilumą“.

Įstatymų projektai nėra notifikuotini Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Vadovaujantis Paslaugų įstatymo 4 straipsnio 2–3 dalimis, dėl atskirų 20 ir 21 straipsnių nuostatų pateiktas pranešimas Europos Komisijai.

Įstatymų projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo informacija pateikta Įstatymų projektų aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Įstatymų projektus rengė tarpinstitucinė darbo grupė, sudaryta 2025 m. gegužės 28 d. energetikos ministro įsakymu Nr. 1-142 „Dėl tarpinstitucinės darbo grupės sudarymo“ (darbo grupės pirmininkas – energetikos viceministras Airidas Daukšas, darbo grupės pirmininko pavaduotojas – Energetikos ministerijos patarėjas Tomas Lukoševičius) (toliau – darbo grupė). Įstatymų projektų tiesioginiai rengėjai – Energetikos ministerijos patarėjas Tomas Lukoševičius, tel. +370 645 06 349, el. p. tomas.lukosevicius@enmin.lt; Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupės patarėjas Algirdas Petkevičius, tel. +370 602 16 41, el. p. algirdas.petkevicius@enmin.lt, (grupės vadovas – Karolis Švaikauskas, tel. +370 670 39 352, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt).

Prieš pateikiant juos Vyriausybei, Įstatymų projektai buvo derinti paskelbiant juos TAIS –

2026 m. vasario 13 – kovo 4 dienomis ir 2026 m. balandžio 17 – gegužės 4 dienomis (Nr. 26-2342, 26-2344, 26-2346). Taip pat, Vandenilio įstatymo projektas buvo paskelbtas Energetikos ministerijos interneto svetainėje¹ ir E-Pilietis svetainėje viešai konsultacijai su visuomene nuo 2025 m. gruodžio 9 d. iki 2026 m. sausio 19 d.

Dėl Įstatymų projektų išvadas pateikė Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, VšĮ Lietuvos energetikos agentūra, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos verslo konfederacija, VšĮ Lietuvos energetikos institutas, AB „Ignitis grupė“, UAB EPSO-G, AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, AB „KN Energies“ ir AB „Miesto gijos“, N1 Capital Ltd (el. paštu).

Prieš pateikiant Įstatymų projektus Vyriausybei, vadovaujantis Vyriausybės darbo reglamento 33 punktu, buvo organizuoti keli Įstatymų projektų rengėjų susitikimai su pastabas pateikusių institucijomis. Susitikimai buvo organizuoti atskirai su Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos, Aplinkos ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, UAB EPSO-G, AB Miesto gijos, AB Orlen Lietuva, AB Achema atsakingais darbuotojais.

2026 m. birželio 8 d. Įstatymų projektai buvo pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir, gavus Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026 m. birželio 22 d. išvadą Nr. NV-1720, atitinkamai pakoreguoti. 2026 m. liepos 7 d. įvykusiame Tarpinstituciniame ministerijų atstovų pasitarime Įstatymų projektams iš esmės buvo pritarta, bet pateiktos redakcinės pastabos. Įstatymų projektai buvo grąžinti, patobulinti ir suderinti darbo tvarka pagal gautas Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas. Pastabos, kurios liko nesuderintos, pateikiamos pridedamoje derinimo pažymoje. Energetikos ministerija teikia Įstatymų projektus ir prašo juos svarstyti artimiausiam Vyriausybės posėdyje.

PRIDEDAMA:

1. Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Vandenilio įstatymo projektas, 64 lapai.
3. Energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, 3 lapai.
4. Energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 3 lapai.
5. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo projektas, 2 lapai.
6. Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
7. Aiškinamasis raštas, 20 lapų.
8. Direktyvos ir nacionalinių teisės aktų atitikties lentelė, 465 lapai.
9. Reglamento ir nacionalinių teisės aktų atitikties lentelė, 7 lapai.
10. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 5 lapai.
11. Derinimo pažyma, 10 lapų.
12. Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo pinigine išraiška skaičiuoklė, 2 Excel dokumentų rinkiniai, 10 lapų.

Laikinais einantis energetikos ministro pareigas

Žygimantas Vaičiūnas

T. Lukoševičius, tel. +370 645 06 349, el. p. tomas.lukosevicius@enmin.lt

A. Petkevičius, tel. +370 602 16 418, el. p. algirdas.petkevicius@enmin.lt

¹Viešojo konsultacija dėl vandenilio energetikos teisinio reguliavimo - Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (<https://enmin.lrv.lt/lt/naujienos/viesoji-konsultacija-del-vandenilio-energetikos-teisinio-reguliavimo-iQSa/>)